

skoler forudså man ikke, at skolerne kunne indrette sig i sådanne koncernstrukturer, som tilfældet er her, og derfor er der i dag ikke et direkte forbud mod skolekoncerner eller en tilstrækkelig præcis definition af begrebet »en selvejende institution«. Der er ikke tilstrækkelig hjemmel til at undlade at udbetale tilskud til en skole alene af den grund, at den er en del af en koncern, og administrative stop for tilskud kan derfor kun baseres på en konkret vurdering af, om den enkelte skole isoleret set har overtrådt loven og dens forudsætninger. Hvordan eventuelle retssager om tilskudsstop vil ende, er usikkert, bl.a. fordi der ikke findes nogen praksis på området. Ingen andre skoler har jo bragt sig i samme situation.

Jeg har ikke mulighed for administrativt at stoppe Tvindkoncernen uden at komme i strid med gældende lovgivning, og det er baggrunden for, at jeg med det fremsatte lovforslag først og fremmest beder Folketinget om at tage stilling til, om skolekoncerner er en acceptabel organisationsform for frie skoler med stort offentligt tilskud til følge. Dernæst beder jeg om Folketingets stillingtagen til, om Tvinds skolekoncern har overskredet grænsen for vores tillid så groft, at vi ikke længere tror på, at skolerne nogen sinde reelt kan eller vil leve op til kravene om selveje og selvstændighed, eller om de umiddelbart bør fortsætte inden for den nye lovgivnings rammer. Min egen vurdering er, at Tvindskolerne under imperiet har bragt sig selv i et sådant afhængighedsforhold til Fællesejet og de øvrige dele af imperiet, at de reelt hverken kan eller vil løsrive sig. Jeg kan stadig ikke se andre muligheder for at sætte en effektiv stopper for Tvinds skolekoncern end regeringens lovforslag, og jeg anbefaler selvfølgelig, at Folketinget vedtager det.

Loven vil træde i kraft den 1. januar næste år, fordi skolerne har fået tilsagn om, at de vil få tilskud i hele 1996. Dette tilsagn vil jeg ikke anfægte, men jeg vil modregne for eventuelle overtrædelser af de gældende tilskudsregler. Til gengæld får en skole ikke ret til statstilskud i al fremtid. Folketinget har i sin tid søgt at afgrænse, hvilke skoler der falder ind under støttereglerne. Denne grænse vil altid kunne flyttes, og det er det, jeg nu beder Folketinget om at gøre på en måde, der er til at forstå.

Mange har været optaget af elevernes stilling ved stop for tilskud, og et spørgsmål, som også ligger mig meget på sinde, er selvfølgelig: Hvad kan vi gøre for de mindreårige, undervisnings-

pligtige elever på Tvinds skoler? Problemet er dog ikke så stort, som det umiddelbart kan synes. For det første varer et ophold på efterskole typisk kun ét skoleår, og en del elever vil derfor slet ikke være interesseret i en ny skoleplads, men vil videre i et job eller i en ungdomsuddannelse, hvortil der i øvrigt er fortrinlige brobygningsforløb. Dernæst er der et stort antal udenlandske elever, som måske nok synes, det er kedeligt at skulle forlade Danmark, men jeg mener, at deres respektive hjemlande må tage hånd om dem. De elever, som ikke kan forestille sig andre muligheder end at fortsætte endnu en tid på en fri skole, kan vælge mellem de omkring 300 ledige pladser, der er på efterskolerne i øjeblikket. Også husholdnings- og håndarbejdsskolerne har ledige pladser, hvortil kommer, at der til august starter 4 nye efterskoler. Endelig er folkeskolen forpligtet til at tage imod alle elever i den undervisningspligtige alder og tilbyde dem undervisning og adgang til prøver.

Der er ingen tvivl om, at der er plads og rum til alle. Jeg har også drøftet med Kommunernes Landsforening, hvad der skal ske med de elever, kommunerne betaler for, og vi skal nok også finde en løsning for dem. Alt i alt har jeg mødt stor velvilje blandt skoler og kommuner for at hjælpe eleverne, så jeg er sikker på, at vi nok skal klare deres problemer.

I starten af dette år afsluttede Undervisningsministeriet en undersøgelse af, om skolerne under skolesamvirket Tvind er selvejende institutioner i den forstand, der ligger til grund for godkendelses- og tilskudslovgivningen for frie skoler. Konklusionen er kort og godt, at det er de ikke. Tvindskolerne og Poul Jørgensen fik den 26. januar tilsendt ministeriets afgørelse om selvejespørgsmålet, og skolerne erklærede alle i løbet af marts måned, at de ville rette sig efter ministeriets krav, og indsendte deres planer for, hvordan de ville opfylde dem.

Den 13. marts tog jeg et politisk initiativ og fremsatte to lovforslag, der begge har til formål at klargøre kravene om, at de frie skoler skal være selvejende institutioner. Lovforslagene strammer habilitetskravene til bestyrelsesmedlemmer, begrænser skolernes adgang til at anbringe deres likvide midler og giver adgang til at kræve skolernes revisor udskiftet. Det er alt sammen noget, som Tvindskolekoncernen har tvunget mig til at fremsætte, men det var ikke nok, og derfor har jeg ikke accepteret, at Tvindskolerne faktisk selv opløser koncernen. Det er svært at fæste lid til skolerne endnu en gang.